

2023/0000(BUD)

20.9.2023

MIŠLJENJE

Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi
(2023/0000(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Juozas Olekas

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. konstatira iznos od 53,76 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 52,58 milijardi EUR u plaćanjima za poljoprivredu; međutim, poziva na povećanje proračuna s obzirom na izazove s kojima se poljoprivredno-prehrambeni sektor suočio 2023. godine i posljedice s kojima će se još trebati učinkovito uhvatiti u koštac 2024.; naglašava potrebu za pružanjem dodatne potpore poljoprivrednicima i proizvođačima, posebno u kontekstu izazova klimatskih promjena, i potrebu za prilagodbom tehnološkom razvoju i fluktuacijama tržišta uslijed agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, inflacije i energetske krize, koji znatno utječu na unutarnje tržište, a posebno na poljoprivredno-prehrambeni sektor;
2. smatra da je potrebno povećati proračun kako bi se očuvala sigurnost opskrbe hranom unatoč ekstremnim klimatskim pojavama, kao što su dugotrajne suše i velike promjene u oborinama, te poremećajima uzrokovanim nestabilnim uvozom poljoprivrednih proizvoda iz Ukrajine, što je vidljivo iz nedavne obustave crnomorske inicijative za žitarice; ustraje u tome da se proračun mora dopuniti, ali i povećati novim sredstvima koja moraju pratiti sve nove inicijative; ističe da je taj proračun općenito manji od proračuna za 2023. s obzirom na BND EU-a te da se ni povećanjem proračuna za 2024. za 2,7 milijardi EUR u odnosu na proračun za 2023. ne nadoknađuju visoke razine inflacije, koje su s jedne strane dovele do gubitka gospodarske vrijednosti subvencija u okviru ZPP-a, a s druge strane do poteškoća u provedbi mjera ruralnog razvoja;
3. podsjeća na Rezoluciju Parlamenta „Jačanje višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima”; poziva na hitnu reviziju dugoročnog proračuna EU-a kako bi se učinkovitije zadovoljile novonastale potrebe, pokrio manjak financijskih sredstava, povećala fleksibilnost i sposobnost brze reakcije na krizu te osigurala nova sredstva za nove političke prioritete, osiguravajući pritom da otplata zajma iz plana oporavka ne ugrožava programe EU-a; poziva Komisiju da što prije predstavi prijedlog za seriju novih sredstava;
4. žali zbog znatnih rezova u važnim proračunskim linijama kao što su linije za program u školama (smanjenje za 12,2 % u odnosu na 2021.) i program za mlade poljoprivrednike (16,9 % u odnosu na 2021.) te poziva na poticanje tih programa;
5. ističe ključnu ulogu poljoprivrede u postizanju ciljeva Unije u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, održivog rasta, socijalne uključenosti, dobrobiti životinja, kao i prilagodbe klimatskim promjenama i njezina ublažavanja te diversifikacije poljoprivredne proizvodnje, očuvanja bioraznolikosti i razvoja lokalnih gospodarstava, koji su u skladu s ciljevima održivog razvoja; stoga ustraje u tome da do rezova u proračunu za poljoprivredu ne bi trebalo dolaziti, osobito imajući u vidu činjenicu da na poljoprivredni sektor često utječu krize koje zahtijevaju proračunsku reakciju;
6. napominje da su, osim zajedničke poljoprivredne politike, fondovi kohezijske politike od velike važnosti za socioekonomski razvoj ruralnih područja; naglašava da ulaganja iz tog izvora potiču razvoj ruralnih područja i pridonose poboljšanju kvalitete života

stanovnika, podupiru poslovanje i poduzetništvo, poboljšavaju stanje na tržištu rada i imaju potencijal za zaustavljanje iseljavanja, osobito žena i mladih, iz slabo naseljenih područja;

7. naglašava da bi proračun Unije za 2024. trebao biti usklađen s njezinim ciljem da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. i s njezinim međunarodnim obvezama, posebno Pariškim sporazumom i globalnim okvirom za bioraznolikost Kunming-Montreal, te da bi trebao znatno pridonijeti provedbi europskog zelenog plana;
8. zahtijeva da, s obzirom na reviziju višegodišnjeg financijskog okvira i pripremu višegodišnjeg financijskog okvira za sljedeće programsko razdoblje, Komisija provede procjenu dodatnih sredstava potrebnih za potporu državama članicama u provedbi mjera obnove prirode; nadalje, poziva Komisiju da na temelju te procjene utvrdi postojeća moguća rješenja i predloži uspostavu trajnog i namjenskog fonda za obnovu;
9. ističe negativne kaskadne učinke ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine na sigurnost opskrbe hranom, cjenovnu pristupačnost hrane, posebno u onim regijama svijeta koje uvelike ovise o uvozu osnovnih prehrambenih proizvoda iz Ukrajine, na cijene robe, a time i na troškove proizvodnje, na neometano funkcioniranje cijelog poljoprivredno-prehrambenog sektora i stabilnost poljoprivrednih tržišta EU-a, s obzirom na to da je ruski rat protiv Ukrajine ozbiljno utjecao na cijene resursa potrebnih za poljoprivrednu proizvodnju i da je povećao špekulacije na tržištima poljoprivrednih proizvoda; izražava zabrinutost zbog toga što je taj sukob, među ostalim, doveo do poremećaja u lancima opskrbe, ograničenja poljoprivredne proizvodnje i povećanja osjetljivosti na krize opskrbe hranom u regiji; ponavlja da je potrebno hitno riješiti te probleme povećanom potporom EU-a kako bi se osigurao pristup dovoljno kvalitetnoj hrani na tržištu EU-a, a posebno u pogođenim područjima; skreće pozornost na hitnu potrebu da se uspostavi odgovarajući financijski okvir na razini EU-a kako bi se poljoprivrednicima, a posebno malim i srednjim poljoprivrednicima, pomoglo da učinkovito posluju, osobito kako bi se spriječilo pogoršanje krize opskrbe hranom, kao i mogući nedostaci u sigurnosti opskrbe hranom; naglašava sve veću važnost neovisnosti u području hrane i hrane za životinje;
10. pozdravlja činjenicu da se u preispitivanju višegodišnjeg financijskog okvira u sredini provedbenog razdoblja prednost daje pružanju pomoći Ukrajini putem instrumenta za obnovu Ukrajine, kojem je cilj pružiti predvidljivu financijsku potporu Ukrajini u razdoblju 2024. – 2027.; napominje i da su nekontrolirani priljevi poljoprivrednih proizvoda iz Ukrajine na poljoprivredna tržišta u državama članica EU-a koje se nalaze u blizini vojnog sukoba destabilizirali tržišta tih zemalja, posebno u sektorima žitarica, uljarica i jagodastog voća; prepoznaje napore koje Komisija ulaže u rješavanje krize koja je uslijedila i potiče je da stalno prati stanje na tim tržištima kako bi, po potrebi, Komisija bila spremna uvesti nove mjere bez nepotrebnog odgađanja;
11. naglašava važnost krizne pričuve za financiranje izvanrednih mjera za klimatske događaje i tržišne poremećaje te činjenicu da se ona u više navrata upotrebljavala za potporu poljoprivrednicima u državama članicama, koji su najviše pogođeni poremećajima na tržištu uzrokovanim nezakonitim ratom Rusije protiv Ukrajine; naglašava da će mjere koje su dosad donesene 2023. biti djelomično pokrivene pričuvom za poljoprivredu za 2024. i da bi mogla biti potrebna dodatna potpora jer

crnomorske žitarice nisu obnovljene, što će dodatno povećati pritisak na obalna poljoprivredna tržišta i lučku infrastrukturu država članica EU-a, te u tom pogledu poziva Komisiju da hitno razmotri financijske alternative za već korištenu kriznu pričuvu ZPP-a, osiguravajući pritom da to ne utječe na izravna plaćanja poljoprivrednicima; podsjeća, međutim, da pričuva za krize iznosi samo oko 3 EUR po hektaru poljoprivrednog zemljišta u EU-u;

12. napominje da dio ukrajinskih žitarica namijenjenih izvozu ostaje na tržištu EU-a, što dovodi do znatnih gubitaka za poljoprivrednike u nekim državama članicama; poziva Komisiju da tim zemljama dodijeli veća financijska sredstva za uspostavu dodatnih skladišnih kapaciteta u lukama i potporu lokalnoj infrastrukturi kako bi se osigurao provoz ukrajinskih žitarica do njihova konačnog odredišta;
13. skreće pozornost na potrebu da se osigura dovoljno prostora ispod gornjih granica za suočavanje s nepredviđenim okolnostima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru;
14. ističe da je inflacija bila mnogo viša od deflatora od 2 % predviđenog VFO-om, čime se neće nadoknaditi gubitak vrijednosti uzrokovan njome; to je utjecalo na kupovnu moć potrošača i stvorilo dodatni pritisak na proizvođače, a stvorit će se dodatno opterećenje za poljoprivrednike, osobito male i mlade poljoprivrednike, koji imaju sve veće troškove; skreće pozornost na potrebu da se to stvarno stanje uzme u obzir pri oblikovanju i provođenju financijskih i gospodarskih politika EU-a; ističe da je proračun ZPP-a u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. već niži nego u prethodnom razdoblju planiranja i da se zbog visoke inflacije dodatno amortizira financiranje dostupno poljoprivrednicima, posebno u okviru proračuna ZPP-a; naglašava da bi subvencije u okviru ZPP-a mogle postati neprivačne jer zahtjevi za poljoprivrednike postaju sve složeniji, a financijskih koristi je sve manje; ističe da bi se u reviziji VFO-a trebali otkloniti svi ti nedostaci;
15. ističe da je potrebna pravedna raspodjela potpore u okviru ZPP-a unutar država članica i među njima te poziva na pružanje dodatne potpore poljoprivrednicima u državama članicama s najnižim izravnim plaćanjima, među ostalim ubrzavanjem postupka izjednačavanja potpore u okviru ZPP-a s prosjekom EU-a, kako bi se stabilizirali njihovi prihodi i povećala njihova sposobnost da izdrže inflacijske pritiske i povećane cijene sirovina;
16. poziva na pružanje dodatne potpore državama članicama koje su najviše pogođene posljedicama ruskog rata protiv Ukrajine; opravdava te zahtjeve činjenicom da su dotične države članice posebno osjetljive na gospodarske fluktuacije i da im je potrebna dodatna pomoć kako bi osigurale stabilnost, otpornost i održivost svojeg poljoprivrednog sektora; predlaže konkretne mjere, kao što su povećano financiranje poljoprivrednih subvencija i olakšavanje pristupa kreditima i tehničkoj pomoći, kako bi se poljoprivrednicima olakšalo učinkovito upravljanje rizicima i spriječilo premještanje poljoprivrednih aktivnosti iz tih zemalja u druge zemlje unutar ili izvan EU-a;
17. smatra da demografski izazov starenja stanovništva posebno zabrinjava u ruralnim područjima te poziva Komisiju i države članice da osiguraju da generacijska obnova, kao ključ socijalne, gospodarske i ekološke održivosti ruralnih područja i prehrambene autonomije EU-a, budućnosti poljoprivrede i tradicionalnog modela obiteljskih

poljoprivrednih gospodarstava, predstavlja, među ostalim, visok prioritet u budućem programskom razdoblju ZPP-a; naglašava potrebu za ciljanim mjerama usmjerenima na podupiranje mladih poljoprivrednika, olakšavanje njihova ulaska u poljoprivredu i olakšavanje preuzimanja poljoprivrednih gospodarstava od strane mladih ljudi i žena jer oni zauzimaju temeljnu ulogu u održavanju gospodarske otpornosti ruralnih područja i rješavanju problema egzodusa iz ruralnih područja; poziva na snažniju potporu i više poticaja u tom smjeru; posebno poziva na neposredno jačanje mjera potpore za mlade poljoprivrednike te ističe da je potrebno poboljšati njihov pristup zemljištu i kreditima; ta bi potpora trebala uključivati mjere za olakšavanje transakcija u području prava vlasništva, a posebno pomoć mladima za dobivanje zajmova, brz pristup tehničkoj pomoći i bolje osposobljavanje kako bi bili spremni za posebne izazove u poljoprivredi; naglašava i važnost kontinuiranog dijaloga s mladim poljoprivrednicima radi boljeg razumijevanja njihovih potreba i očekivanja; poziva na poboljšanje programa osposobljavanja mladih poljoprivrednika i potiče Vijeće i Komisiju da povećaju potporu za mlade poljoprivrednike u općem proračunu za 2024.;

18. primjećuje sve veću potrebu za visokokvalificiranim mladim stručnjacima u regijama i poziva države članice da poduzmu mjere, uključujući financijske poticaje, koje su potrebne da bi se mlade potaknulo na studij u području poljoprivrednih zanimanja i kako bi se olakšao prijenos znanja starijih osoba na mlade generacije;
19. pozdravlja činjenicu da je Komisija dodatno razvila metodologiju za praćenje izdataka za rodnu ravnopravnost u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., u kojoj se razmatraju oblikovanje politika i dodjela sredstava te se posebno predviđa ex post procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost na detaljnijoj razini i izvješćivanje o količinama; poziva Komisiju da sveobuhvatno procijeni utjecaj na rodnu ravnopravnost i olakša dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;
20. poziva Komisiju i države članice da dodijele proračunska sredstva za osmišljavanje i provedbu mjera za borbu protiv razlika među spolovima; ističe ključnu potrebu da se poduzetnicama u ruralnim područjima pruži poticajno okruženje, uključujući pravna i politička razmatranja, što dovodi do boljeg pristupa informacijama, znanju i vještinama, kao i olakšavanja pristupa financijskim sredstvima, što dovodi do otvaranja više radnih mjesta u ruralnim područjima;
21. ističe važnost preraspodijeljenih mehanizama potpore dohotku kako bi se pružila potpora manjim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima i osigurala pravedna i ujednačena raspodjela sredstava Unije, posebno mjera za mlade poljoprivrednike koji se bave poljoprivrednim praksama korisnima za klimu i okoliš; naglašava da manja i srednja poljoprivredna gospodarstva imaju ključnu ulogu u jamčenju sigurnosti opskrbe hranom, stvaranju i razvoju kratkih lanaca opskrbe, zaštiti okoliša i podupiranju ruralnih gospodarstava; naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuću financijsku potporu tim poljoprivrednim gospodarstvima radi povećavanja njihove otpornosti i olakšavanja njihove prilagodbe uvođenju novih tehnologija u poljoprivrednom sektoru kako bi postala konkurentnija na nacionalnim, europskim i međunarodnim tržištima; poziva na usmjeravanje na projekte kojima se promiče i poboljšava očuvanje postojećih radnih mjesta u poljoprivrednom sektoru i stvaranje kvalitetnih radnih mjesta s odgovarajućim pravima, stabilnim i pravednim plaćama i pristojnim radnim uvjetima te učinkovita i odlučna borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u ruralnim područjima;

22. naglašava da je potrebno osigurati financijska sredstva za potporu razvoju održive energetske infrastrukture u ruralnim područjima, primjerice ulaganjem u postrojenja za proizvodnju bioplina koja imaju potencijal za smanjenje energetske siromaštva, posebno u najmanje razvijenim područjima;
23. naglašava važnost dostatnog financiranja za istraživanje i inovacije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, posebno za razvoj održivih poljoprivrednih praksi, a osobito u okviru programa Obzor Europa i europskih partnerstava za inovacije, uz potrebu osiguravanja da su poljoprivrednici uključeni u to istraživanje; podsjeća da je važno osigurati da rezultati istraživanja pravodobno dopru do razine poljoprivrednih gospodarstava, da poljoprivrednici budu primjereno osposobljeni za njihovu provedbu te da se ti rezultati pretvore u dostupne savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva koje poljoprivrednicima pružaju ažurirane i prilagođene informacije; skreće pozornost na važnost olakšavanja prijenosa znanja poljoprivrednicima i među njima, osobito radi poticanja održivog razvoja i konkurentnosti u poljoprivredi; ističe ulogu jačih sustava znanja i inovacija u poljoprivredi, kao i sustava podataka o održivosti poljoprivrednih gospodarstava u poticanju inovacijskih projekata i širenju njihove uporabe; poziva Komisiju da pruži dostatnu financijsku potporu za daljnju primjenu pametnih i inovativnih rješenja u poljoprivrednom sektoru s obzirom na njihove potencijalne prednosti za okoliš i potrebu za većom poljoprivrednom učinkovitošću; smatra da bi trebalo dodatno analizirati i promicati preciznu poljoprivredu i uporabu digitalizacije; naglašava da će znatno povećanje ulaganja biti ključan faktor koji će doprinijeti procesu ekološke tranzicije europskog modela poljoprivredne proizvodnje;
24. ističe potrebu za financiranjem partnerstava među sveučilištima, istraživačkim institucijama i poljoprivrednim organizacijama kako bi se potaknule inovacije i razvoj novih tehnologija i praksi koje poboljšavaju produktivnost, održivost i otpornost poljoprivredno-prehrambenog sektora;
25. podsjeća da je važno osigurati da rezultati istraživanja dopru do razine poljoprivrednih gospodarstava; naglašava da je potrebno ukloniti prepreke kao što je nedostatak standardizacije formata podataka kako bi se poljoprivredni podaci mogli učinkovito i u potpunosti iskoristiti;
26. pozdravlja ubrzanje digitalne transformacije u poljoprivredi i ruralnim područjima, što je od ključne važnosti za osiguravanje otpornosti i suzbijanja iseljavanja iz tih područja, kako bi se omogućili precizniji, učinkovitiji i održiviji poljoprivredni sustavi u EU-u s većom ekološkom učinkovitošću i povećala privlačnost zapošljavanja u poljoprivredi i ruralnim zajednicama za mlađe generacije; naglašava da je digitalnoj transformaciji u ruralnim područjima potrebna veća potpora; podsjeća da bi poljoprivrednici trebali imati pristup digitalnim rješenjima, tehnološkom napretku i razvoju umjetne inteligencije. U tom pogledu smatra da je dostatna financijska potpora ključna za osiguravanje pravedne digitalne transformacije kojom se sprečava pogoršanje nejednakosti među regijama; napominje da je i dalje važno podupirati ulaganja u modernizaciju i inovacije kako bi poljoprivredni sektor pridonio ispunjavanju ciljeva europskog zelenog plana, strategije za bioraznolikost i mjera „od polja do stola“;
27. ističe važnu ulogu poljoprivrednih zadruga i poziva države članice da pruže veću

potporu zadružnom sektoru i razviju programe poticaja za osnivanje novih zadruga, čime se pridonosi jačanju konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora te gospodarskom i socijalnom razvoju ruralnih područja te da se pobrinu za to da se smanji nepotrebno administrativno opterećenje; naglašava da ta suradnja može pomoći članovima zadruga da se lakše prilagode klimatskim promjenama, povećaju učinkovitost i diversificiraju svoju proizvodnju; ističe činjenicu da te organizacije imaju ključnu ulogu u poboljšanju gospodarske učinkovitosti i produktivnosti, promicanju inovacija i poboljšanju životnih uvjeta u ruralnim područjima; također poziva na donošenje mjera za zaštitu i jačanje prava i interesa članova poljoprivrednih zadruga; takva bi potpora mogla uključivati obrazovne programe i osposobljavanje o modernom upravljanju zadružnim poduzećima te o financijskim i tržišnim načelima kako bi se povećala privlačnost tog oblika udruživanja poljoprivrednika na lokalnoj razini;

28. ističe središnju ulogu inicijativa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u održavanju i obnovi živih i uspješnih lokalnih ruralnih gospodarstava te potrebu da se zadrži dostatna razina financiranja za program LEADER; poziva države članice da u potpunosti iskoriste kapacitete programa LEADER;
29. podsjeća da je provedba strateških planova u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) započela u siječnju 2023., čime je uspostavljena nova zelena struktura ZPP-a i poduzet važan korak u prelasku na održivije prehrambene sustave u EU-u, između ostalog uvođenjem zahtjeva da poljoprivrednici dodijele znatna sredstva za postizanje ekoloških ciljeva, među ostalim u okviru ekoshema; naglašava potrebu za pažljivim praćenjem provedbe nacionalnih strateških planova u okviru ZPP-a u pogledu administrativnog i birokratskog opterećenja koje stvaraju i njihova utjecaja na obujam poljoprivredne proizvodnje u EU-u, protočnost i otpornost lanaca opskrbe hranom i sigurnost opskrbe hranom. naglašava da bi to praćenje trebalo usmjeriti ne samo na usklađenost s propisima EU-a, nego i na konkretne učinke tih planova na poljoprivrednike, osobito mala i srednja poljoprivredna gospodarstva i mlade poljoprivrednike; poziva Komisiju da preuzme aktivnu ulogu u tom procesu i da blisko surađuje s državama članicama kako bi osigurala da se ZPP pravilno i učinkovito provodi te da se poljoprivrednici pravilno informiraju o alatima koji su im dostupni u okviru ZPP-a; potiče države članice da poboljšaju kvalitetu podataka i pokazatelja koji se dostavljaju Uniji kako bi se ostvario puni potencijal i točno procijenio učinak novog ZPP-a koji se temelji na uspješnosti;
30. poziva na održavanje šire rasprave o budućnosti poljoprivrede u EU-u, među ostalim o tome kako se taj sektor može reformom pripremiti na buduće izazove kao što su demografske i klimatske promjene i digitalizacija;
31. inzistira na tome da bi svi prihodi u proračunu Unije koji proizlaze iz namjenskih prihoda ili sredstava vraćenih zbog nepravilnosti do kojih je proteklih godina došlo u području poljoprivrede trebali ostati pod naslovom 3.;
32. podsjeća da su, prema tematskom izvješću Revizorskog suda, prijavljeni rashodi u području klime u proračunu za razdoblje 2014. – 2019. bili veći od stvarnih, što dovodi u pitanje pouzdanost izvješćivanja Komisije za razdoblje 2021. – 2027., kad će novi cilj potrošnje EU-a u području klime porasti na 30 %, te poziva Komisiju da izvijesti o doprinosu rashoda u području klime ostvarenju klimatskih i energetske ciljeva EU-a, s

posebnim naglaskom na mjerenju učinka proračuna na ublažavanje klimatskih promjena, i da preispita metodologiju odgovornosti za uključivanje klimatskih pitanja kako bi se omogućilo bolje donošenje odluka te osigurala potpuna tranzicija prema održivom poljoprivrednom sektoru;

33. smatra da Unija može znatno pridonijeti promicanju zdravih prehrambenih navika, posebno među djecom, te stoga smatra da je ključno u potpunosti iskoristiti gornje granice koje su predviđene za programe Unije u školama; stoga poziva države članice da ojačaju svoje nacionalne programe tako da u njima smanje razinu birokracije kako bi se u potpunosti iskoristila sva odobrena sredstva;
34. podsjeća na tematsko izvješće Revizorskog suda o sukobima interesa u vezi s rashodima EU-a za koheziju i poljoprivredu i poziva Komisiju da poduzme mjere za poboljšanje sprečavanja, otkrivanja i prijavljivanja slučajeva sukoba interesa te za promicanje transparentnosti;
35. poziva Komisiju da zadrži odgovarajuću razinu financiranja kako bi se očuvalo dobro sanitarno i fitosanitarno stanje u EU-u te odbija svako smanjenje stopa sufinanciranja za sanitarne programe i kontrolu novih bolesti koje mogu ugroziti zdravlje životinja i biljaka, a time i zdravlje ljudi u EU-u;
36. ističe znatan potencijal sekvestracije ugljika u poljoprivredi utemeljene na rezultatima za borbu protiv klimatskih promjena sekvestracijom ugljika te očuvanjem biološke raznolikosti i ekosustava;
37. naglašava vrijednost koju kružno gospodarstvo i poljoprivredni sektori koji djeluju u skladu s njegovim načelima mogu imati za postizanje ciljeva utvrđenih u europskom zelenom planu, potiče provedbu pilot-projekata za poboljšanje znanja i bolje razumijevanje mogućih koristi načela kružnoga gospodarstva za europski prehrambeni sustav;
38. ponovno potvrđuje važnost programa Unije za distribuciju voća, povrća i mlijeka u školama, koji je prvenstveno usmjeren na prehrani i kojim se djecu potiče da se zdravo hrane; poziva države članice da u potpunosti iskoriste sredstva dodijeljena tim programima i da daju prednost održivoj, lokalnoj i visokokvalitetnoj proizvodnji;
39. naglašava važnost koridora solidarnosti u osiguravanju da ukrajinske žitarice dopru do zemalja kojima je pomoć najpotrebnija, podupiranju ukrajinskog gospodarstva i sprečavanju globalne krize opskrbe hranom, ali primjećuje učinak naglog porasta prometa te poziva Komisiju da osigura financijska sredstva za jačanje i poboljšanje relevantne infrastrukture.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	19.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 41 - : 4 0 : 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

41	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrotová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Bronis Ropė

4	-
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz

2	0
ID	Ivan David
Renew	Emma Wiesner

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani